

@fosselat

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

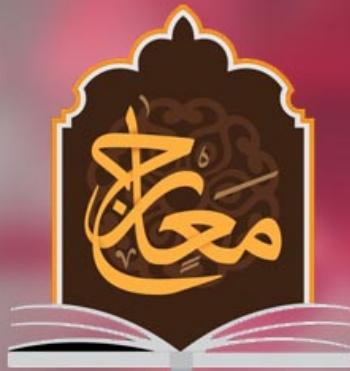
ویژگی های نمازگزاران حقيقی در سوره معارج

موضوع

[از آثار شگفت نماز تعدل کننده طبیعت انسان]

(تبیین آیات ۱۹ تا ۳۵ سوره معارج)

تهییه شده توسط حجت الاسلام علی رجبی

- قرائت آیات 19 الی 35 سوره معارج
- از آثار شکفت انگیز نماز
  - * طبیعت انسان و حالات او [نماز تعديل کننده خواسته های فردی و اجتماعی]
- اوصاف 9 کانه نمازگزاران حقیقی
- جلوه هایی از اکرام نمازگزاران در بهشت از آیات قرآن
  - الف) نعمت های جسمانی و حسنه
  - ب) نعمت های روحی و معنوی
- آموزه ها و پیام های هدایتی سوره معارج آیات 19 الی 35

قرائت آیات ۱۹ الی ۳۵ سوره معارج

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوقًا {19} إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا {20} وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنْوَعًا
 إِلَّا الْمُصَلِّيَنَ {21} الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ {22} وَالَّذِينَ فِي
 أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ {23} لِلسَّائِلِ وَالْمَخْرُومِ {24} وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ
 وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ {25} إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ {26}
 وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ {27} إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكُتْ أَيْمَانُهُمْ
 فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ {28} فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ {29} وَالَّذِينَ
 هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاغُونَ {30} وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ {31} وَالَّذِينَ
 هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ {32} أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُكَرَّمُونَ {33} وَالَّذِينَ
 هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ {34}

ترجمه فارسی آیات ۱۹ الی ۳۵ سوره معارج

@fosselat

همانا انسان بی طاقت و حریص آفریده شده «۱۹» چون آسیبی به او رسد بیتابی می کند «۲۰» و هنگامی که خیری [مثل امکاناتِ مادی] نصیب او شود بخل می ورزد «۲۱» به جز نمازگزاران [که از برکت نماز، پُرطاقت و قانع و اهل سخاوتند] «۲۲» آنان که همواره بر نمازشان مداومت دارند «۲۳» و در اموالشان حقی معلوم است «۲۴» برای درخواست کننده [نیازمند] و محروم [از معیشت روزمره] «۲۵» و آنان که پیوسته روز پاداش را از عمق قلب باور دارند «۲۶» و از عذاب پروردگارشان می ترسند «۲۷» زیرا از عذاب پروردگارشان اینمی نیست «۲۸» و آنان که دامنشان را [از آلوده شدن به شهوت حرام] حفظ می کنند «۲۹» جز در کام جویی از همسران و کنیزانشان که در این زمینه بی تردید مورد سرزنش نیستند «۳۰» پس کسانی که [در بهره گیری جنسی] راهی غیر از این می جویند متجاوز [از حدود حق]ند «۳۱» و آنان که امانت ها و پیمان های خود را رعایت می کنند «۳۲» و آنان که بر ادای شهادت های خود [برای رساندن مظلوم به حقش] پای بندند «۳۳» و همواره بر [اوقات و شرایط ظاهری و معنوی] نمازهایشان مراقبت دارند «۳۴» اینان را در بهشت ها گرامی میدارند «۳۵»

(ترجمه شیخ حسین انصاریان)

از آثار شکفت انگیز نماز (معارج 19 الی 22)

* طبیعت انسان و حالات او [نماز تعديل کننده خواسته های فردی و اجتماعی]

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوًّا {19}

وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا {20}

همانا انسان بی طاقت و حریص آفریده شده «19»

«چون آسیبی به او رسد بیتابی می کند» 20

وهنگامی که خیری [مثل امکانات مادی] نصیب او شود بخل می ورزد» 21

* نماز داروی دردها

درد هایی است که از طبیعت انسان برخاسته و نشان
نقص طبیعی اوست، نماز که از فطرت انسان بر می
خیزد، همه این پیامدهای سوء طبیعی را درمان می
کند.

إِلَّا الْمُضْلَلُينَ {22}

* نماز تعديل کننده طبیعت حریص انسان است که هنگام سختی ها
ملتمسانه فریاد می زند و زمانی که خیری به او می رسد، انحصار طلبی می کند

@fosselat

ویژگی‌های نمازگزاران حقیقی در سوره معارج

او صاف ۹ کانه

۳

- ۱- مداومت بر نماز
  - ۲- انفاق
  - ۳- تایید و تصدیق روز قیامت
  - ۴- هراس و ترس از عذاب جهنم
  - ۵- عفت و پاکدامنی
  - ۶ و ۷ امانت داری و وفای به عهد
  - ۸- اقامه شهادت
  - ۹- محافظت بر نماز
- => عاقبت نمازگزاران حقیقی ، اکرام در ژرفای بجهشت

اوّصف ۹ گانه نمازگزاران حقيقی

مداومت بر نماز

الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ {23} (معارج ایه 23)

آنان که همواره بر نمازشان مداومت دارند «23»

- تطبيق و تفسير "دائمون" در احادیث [خوش آنان که دائم در نمازند]

الف) ذکر همیشگی: امام باقر (ع): تا هنگامی که مومن در حال ذکر خداست، پیوسته در نماز است ...

ب) خواندن نافله: امام باقر (ع): منظور از مداومت بر نماز، نماز مستحبی است

ج) قضای نوافل: علی (ع): ... منظور کسانی هستند که نمازهای مستحبی قضای شده شب را در روز و نمازهای مستحبی قضای شده روز را در شب به جامی آورند

د) تقیید بر پنجاه رکعت نماز: امام کاظم (ع): آنان - به خدا سوگند - شیعیان ما هستند که در طول شبانه روز 50 رکعت نماز واجب و مستحب میخوانند.

[برگرفته از تفاسیر روایی نورالثقلین، البرهان و ...]

او صاف ۹ کانه نمازگزاران حقیقی

۲

انفاق (معراج ایات 24 و 25)

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ {24} →
 لِسَائِلٍ {24} →
 وَالْمَحْرُومِ {25}

و در اموالشان حقی معلوم است «24» برای درخواست کننده
 [نیازمند] و محروم [از معیشت روزمره] «25»

- مومنان حقیقی : قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ {1} وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاهِ فَاعْلُونَ {4} [مومنون آیات 1 و 4]

به راستی مومنان [بر موانع راه سعادت] پیروز شدند «1» و پرداخت کننده زکاتند «4»

- نکات تفسیری :

- مراد از "حق معلوم" صدقات واجب و مستحب است .

- نمازگزاران نه تنها در مال دیگران طمع نمی کنند، بلکه حقی را که دیگران در مالشان دارند، می پردازند، چه دیگران محروم باشند (آبرومندیانی که به سبب عفاف، روی سوال ندارند) يَخْسِبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفِفِ (بقره 273)

و چه سائل نیازمند باشد که به درخواست آنان پاسخ مثبت می دهدن .

اوّصاف ۹ کانه نهادگزاران حقیقی

(معارج آیه ۲۶) تایید و تصدیق روز قیامت

۳

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ

و آنان که پیوسته روز پاداش را از عمق قلب باور دارند

- سه گونه تصدیق
  - ۱- تصدیق لفظی
  - ۲- تصدیق عملی
  - ۳- تصدیق ذهنی

توضیح: یک وقت شما مطلبی را به من می گویید که ما تجربه کرده ایم فلان کار بد است ، فلان بیماری را ایجاد می کند . من میگویم : بله در اینجا حرف شما را تصدیق کرده ام . بسا هست ذهن من تصدیق می کند ، می فهمم شما راست می گویید . اما در عمل چطور ؟ **تصدیق واقعی تصدیق عملی** است .

[آشنایی با قرآن، ج ۹، ص ۱۲۲، علامه شهید مطهری]

”یُصَدِّقُونَ“ فعل مضارع و دلالت بر استمرار و دوام باور به قیامت دارد .

او صاف ۹ کانه نمازگزاران حقیقی

۴

هراس و ترس از عذاب جهنم (معراج ایه 27 و 28)

وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ {27} إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ {28}

و از عذاب پروردگارشان می ترسند «27» زیرا از عذاب پروردگارشان ایمنی نیست «28»

- دلیل ترس از عذاب جهنم ؟

زیرا نمازگزاران حقیقی می دانند که احدی را امان نامه ای پرای رهایی از عذاب الهی نداده اند . امن از عذاب ، امن غافلانه و مذموم است **أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ** (اعراف 99)

=> امثال دستور بر اثر هراس ، از برکات وجودی جهنم است که بسیاری از اطاعت ها بر اثر ترس از آن است . انسان تصدیق کننده قیامت و هراسان از عذاب است که می تواند اهل نماز باشد ، از این رو در نگاهی کلی ، جهنم نیز مانند بهشت از نعمت های الهی به شمار می آید . **هُذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ {43} ..... {44} فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ {45}** (الرحمن 43 الی 45)

- دعای بندگان ویژه حقیقی

... رَبَّنَا ... وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (بقره 201)

اوّصف ۹ گانه نمازگزاران حقيقی

۵

عفت و پاکدامنی (معارج 29 تا 31) (مومنوں 5 الی 7)

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ {29} — إِلَّا — عَلَىٰ
 أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ

<= فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ {30}

<= فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ {31}

و آنان که دامنشان را [از آلوه شدن به شهوت حرام] حفظ می کنند «29» جز در کام جویی از همسران و کنیزانشان که در این زمینه بی تردید مورد سرزنش نیستند «30» پس کسانی که [در بهره گیری جنسی] راهی غیر از این می جویند متجاوز [از حدود حق آن] «31»

- نمازمانع بی عفتی (عنکبوت 45)

... إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ...

- بی اعتمایی به نماز و روی آوردن به شهوت (مریم 59)

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيَّاً

- نمازو سیله آمرزش گناهان (نهج البلاغه حکمت 299)

مَا أَهَمَّنِي ذَنْبُ أُمْهَلْتُ بَعْدَهُ حَتَّىٰ أَصْلَىَ رَكْعَتِينَ وَأَسْأَلَ اللَّهَ الْعَافِيَةَ.

گناهی که پس از آن به اندازه دور گفت نماز مهلت برایم باشد مرا نگران نمی کند چرا که (در این نماز یا پس از آن، عفو و) عافیت را از خدامی طلبم (و توبه می کنم).

اوّصف ۹ گانه نمازگزاران حقیقی

۶/۷ امانت داری و وفای به عهد (معارج آیه 32)

رَاعُونَ <=

وَالَّذِينَ هُمْ لِـ **أَمَانَاتِهِمْ**
وَعَهْدِهِمْ

و آنان که امانت ها و پیمان های خود را رعایت می کنند
 نکته: اطلاق و عمومیت معنای امانت و عهد

این دو معنای وسیعی دارند که شامل امانت ها و عهد های مادی مردم و معنوی الهی همه را شامل می شود
 - هر یک از نعمت های الهی، امانتی از امانات او هستند: **إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا...** (نساء 58)

- مساله تکلیف و مسئولیت، به عنوان یک امانت بزرگ الهی معرفی شده است:
إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ... (احزان 72)

- لعنت خداوند بر ناقضان عهد

وَالَّذِينَ يَنْقْضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيَثَاقِهِ... أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ (رعد 25)

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْبَيْتِ يَمِّا إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشْدَهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولاً (اسراء 34)

- لزوم وفای به عهد

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ ... (نحل 91)

او صاف ۹ گانه نمازگزاران حقيقی

محافظت بر نماز (معارج آيه 34)

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

و همواره بر [أوقات و شرایط ظاهري و معنوی] نمازها يشان مراقبت دارند

توضیح: نمازگزاران حقيقی کسانی هستند که حافظ نمازند،
 هم وقت آن را رعایت می کنند، تا قضا نشود
 تا چیزی از آن فوت نشود و هم خصوصیت ها و شرایط دیگر آن را

- محافظت بر نماز های يومیه

امام کاظم (ع) فرمود: "مراد از آیه 34 سوره معارج شيعيانی هستند که بر نماز های 5 گانه مواظبت می کنند"

[البرهان، ج 5، ص 488]

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ {1} ..... وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَواتِهِمْ يُحَافِظُونَ {9} { (مومنوں ۱ و ۹)}
 و کسانی که آنان بر نمازها يشان مواظبت می نمایند.

نکته: دلیل جمع بودن واژه صلات در آیه 9 مومنوں

شاید اشاره به تقید داشتن مومنان بر انجام 51 رکعت نماز در شبانيه روز اعم از فرایض و نوافل داشته باشد .

اوّصاف ۹ کانه نمازگزاران حقیقی

<=> عاقبت نمازگزاران حقیقی، اکرام در ژرفای بہشت (معارج آیه ۳۵)

أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكَرَّمُونَ

اینان را در بہشت ها گرامی میدارند

نکته: بہشتیان از نظر مادی "فی جنات" و از نظر معنوی "مکرمون" هستند.

@fosselat

ویژگی های نمازگزاران حقیقی در سوره معارج

جلوه هایی از اکرام نمازگزاران در بهشت از آیات قرآن

۱۴

- الف) نعمت های جسمانی و حسّی (6 مورد)
- ب) نعمت های روحی و معنوی (5 مورد)

جلوه‌های از اکرام نمازکزاران در بهشت از آیات قرآن

الف) نعمت‌های جسمانی و حسّی *

۱- خوارکی‌ها

الف) گوشت پرندگان (واقعه 21) ولحم طير ممما يشتهون

ب) میوه‌ها (واقعه 32 و 33) وفاكهه كثيرة {32} لا مقطوعة ولا ممنوعة {33}

ج) نوشیدنی‌ها (محمد 15) مثل الجننه التي وعد المتنقون فيهم أنها من ماء غير آسن وأنهار من لبن لم يتغير طعمه وأنهار من خمر لذة للشاربين وأنهار من عسل مصنفٍ ولهم فيها من كل الثمرات ومغفرة من ربهم كمن هو خالد في النار وسقوا ماء حميماً فقطع أمعاءهم د) شراب وساقيان (صفات 45 تا 47) يطاف عليهم بكأس من معين {45} بيضاء لذة للشاربين {46} لا فيها غoul ولا هم عنها ينزعون {47}

۲- باغ‌ها (سوره صاد 50) جنات عدن مفتاحه لهم الأبواب

۳- قصرها و کاخ‌ها (زم 20) لكن الدين اتقوا ربهم لهم غرف من فوقها غرف مبنية تجري من تحتها الأنهر....

۴- لباس‌ها وزینت‌ها (کهف 31) أولئك لهم جنات عدن تجري من تحتهم الأنهر يخلون فيها من أساور من ذهب ويلبسون ثيابا خضراء من سندس واستبرق متكفين فيها على الآرائك....

۵- همسران (نساء 57) والذين آمنوا وعملوا الصالحات سند خلهم جنات ... لهم فيها أزواج مطهرة ...

۶- خدمت کاران (طور 24) ويطوف عليهم علمان لهم كانهم لؤلؤ مكنون

آموزه ها و پیام های هدایتی سوره معارج آیات ۱۹ الی ۳۵

@fosselat

- ۱- راه نجات از اخلاق ناپسند، مداومت بر نماز است.
- ۲- طبع مادی انسان به حرص و بخل، میل دارد و نماز و یاد خدا آن را مهار می کند.
- ۳- انسان بدون نماز مضطرب است
- ۴- نماز و یاد خدا، تغییر کننده غراییز و مانع خلق و خوی ناپسند است.
- ۵- آثار نماز در گرو مداومت و مواظبت آن است

- ۶- آغاز و پایان تمام کمالات، توجه به نماز است
 الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ {23} وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ {34} (سوره معارج 23 و 34)
 الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاسِعُونَ {2} وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَواتِهِمْ يُحَافِظُونَ {9} (مومنوں 2 و 9)

- ۷- جامع ترین سوره ای که خصوصیات و آثار مثبت نماز در آن بیان شده است، سوره معارج آیات ۱۹ الی ۳۵ می باشد .

- ۸- اسلام، دینی فطری است هم باید غرائز از راه درست ارضاشود و هم جلوی فحشا و منکر گرفته شود.